

Уважаеми колеги, скъпи сънародници и приятели!

Сборникът на научни публикации, който е обект на Вашето внимание, е резултат от организирана на 10 септември 2005 г. в град Одеса в рамките на IV събор на българите в Украйна IX международна научна конференция «Българите в Северното Причерноморие». Изборът на мястото и времето за провеждане на поредния българистичен форум не е случаен, той има свои обективни и субективни причини.

Обръщайки поглед към нашето историческо минало, можем да отбележим, че вече са изминали над два века откакто първите българипреселници се настаняват и свързват своето бъдеще със земите, които ние днес наричаме Северно Причерноморие. Повече от 200 години техните потомци запазват и развиват българската култура, българския език и българския дух, полагат значителни усилия за процъфтяването на „новата родина“ и благоденствието на своя род.

През първата половина на XIX век град Одеса става средище на интензивната дейност на българската възрожденска интелигенция. Тук учат и работят такива именити будители като В. Априлов, Г. Раковски, Хр. Ботев, И. Вазов и много много други, посветили голяма част от живота си за българската кауза. По същото време Одеса е и център за изследване на българската история и култура не само от страна на етническите българи, милеещи и радеещи за всичко българско, но и от страна на редица други изследователи, положили значителни усилия в основите на днешната българистика. Особено място сред тях заема монографията на А.А. Скалковски „Болгарские колонии в Бессарабии и Новороссийском крае“, която се отпечатва в гр. Одеса през 1848 г. и става неизчерпаем извор за всички следващи поколения българисти.

В наши дни гр. Одеса се превръща в значителен център на културния живот на българската диаспора в Украйна. Тук през 1993 г. се създава Асоциацията на българите в Украйна, през 1995 г. – българското отделение към филологическия факултет на Одеския национален университет, „И.И. Мечников“, през 1999 г. се открива Всеукраинският център за българска култура и т.н. Всичко това днес е твърда основа за запазването на българския дух не само в рамките на града, а и, преди всичко, в районите и селата с компактно българско население.

През 1995 г. е регистрирано Одеското научно-изследователско дружество на българистите, което, като член на Асоциацията на българите в Украйна, развива значителна дейност по изследването на българската история, култура, език и литература, непрекъснато осъществява експедиционни изследвания и публикува редица монографични изследвания по българистичната проблематика. Излиза и годишникът на сдружението – „Одеска българистика“.

По инициатива на Одеското научно-изследователско дружество на българистите управителният съвет на Асоциацията на българите в Украйна взе решение за провеждане на IX международна научна конференция „Българите в Северното Причерноморие“ на базата на Всеукраинския център за българската култура.

Провеждането на конференцията в рамките на IV събор на българите в Украйна има за цел от една страна да запознае всички желаещи с актуалните проблеми на съвременната българистика, а от друга да представи на учениите от България, Украйна, Молдова и Русия живата българска култура в най-добрите ѝ проявления.

В тържественото откриване на конференцията взеха участие вицепрезидентът на Р България г-н Ангел Марин, пълномощният министър на посолството на Р България в Украйна г-н Димитър Владимиров, генералният консул на Р България в гр. Одеса г-н Димитър Тучков, заместник ректора на Великотърновския университет „Св.Св. Кирил и Методий“ доц. д-р Атанас Дерменджиев и др. След пленарното заседание форумът продължи работата си в четири секции: „История“, „Етнология“, „Литературознание“ и „Езикознание“. В конференцията взеха участие представители на редица учебни заведения и научни институции от Украйна, България, Молдова и Русия. За нивото на конференцията говорят високите научни титли на участниците, почти всички от които са доктори, доценти, професори и академици, сред които са такива именити учени като академик проф. д.и.н. Владимир Станко, проф. д.и.н. Николай Червенков, д-р Иван Грек, проф. д.и.н. Емил Боев, проф. д.и.н. Тодор Балкански и много други.

В конференцията участваха и редица млади учени и аспиранти. Особено важно е да отбележим, че част от тях са представители на българската общност в Украйна, завършили обучението си в Р България. Сега те плодотворно работят не само по различни проблеми на българистиката, но и активно се включват в национално-културното Възраждане на българите в Украйна.

Накрая искам да изкажа пожелание, организирането на подобен род конференции да има своето продължение и за в бъдеще да допринася за изследването и запазването на всичко онова, което формира и крепи българския дух на българите в Северното Причерноморие.

д-р Антон Киссе
Президент на Асоциацията на българите в Украйна